

Workshop COCP

Margriet Heim

Marjan Veen
Frank Velthausz

Succesvolle methoden, 3 april 2015

1

COCP

Communicatieve Ontwikkeling
niet-sprekende personen en hun
Communicatiepartners

Succesvolle methoden, 3 april 2015

2

Doel COCP-programma

Leren communiceren in alledaagse interactiesituaties

- doeltreffend
- efficiënt
- sociaal aanvaardbaar

Succesvolle methoden, 3 april 2015

3

Wat is daarvoor nodig?

Toegang tot communicatie

- communicatiepartners herkennen signalen
- mogelijkheden cliënt om zich te uiten (communicatievormen, hulpmiddelen)

Gelegenheid tot communicatie

- communicatiepartners scheppen kansen voor cliënt om zich te uiten

Succesvolle methoden, 3 april 2015

4

Methodische kern COCP

- groepsbijeenkomsten
- individuele interventieplannen
- begeleiding communicatiepartners op basis van video

Succesvolle methoden, 3 april 2015

5

Inhoudelijke kern

- communicatieve functies
- communicatievormen
- partnerstrategieën

Succesvolle methoden, 3 april 2015

6

Communicatieve functies

1. aandacht voor de partner
2. uiting geven aan stemming en gevoelens
3. opmerken onderbreken activiteit
4. beurt nemen
5. accepteren

Succesvolle methoden, 3 april 2015

7

Communicatieve functies

6. protesteren / afwijzen
7. kiezen
8. groeten en dagzeggen
9. vragen om hulp
10. vragen om voorwerp of activiteit
11. vragen om aandacht

Succesvolle methoden, 3 april 2015

8

Communicatieve functies

12. antwoord geven op ja/nee-vragen
13. informatie geven over iets/iemand
14. vragen om informatie
15. formuleren van gevoelens/gedachten
16. grapjes maken / doen alsof

Succesvolle methoden, 3 april 2015

9

Communicatievormen

1. lichaamshouding	8. stemgeluid
2. lichaamsbeweging	9. geluidmakers
3. gezichtsuitdrukking	10. spraak
4. kijkgedrag/blikrichting	11. voorwerpen
5. handelingen	12. foto's
6. wijzen	13. plaatjes / tekeningen
7. gebaren	14. grafische symbolen

Succesvolle methoden, 3 april 2015

10

10 partnerstrategieën

- om communicatie uit te lokken
- om communicatie makkelijker te maken

Succesvolle methoden, 3 april 2015

11

Kirsty met José november 2007

Succesvolle methoden, 3 april 2015

12

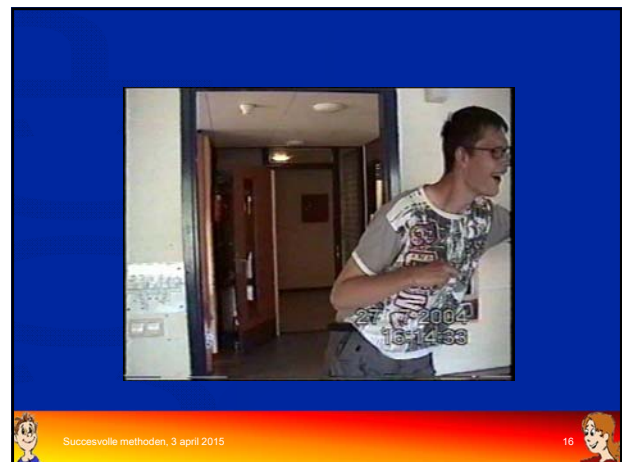
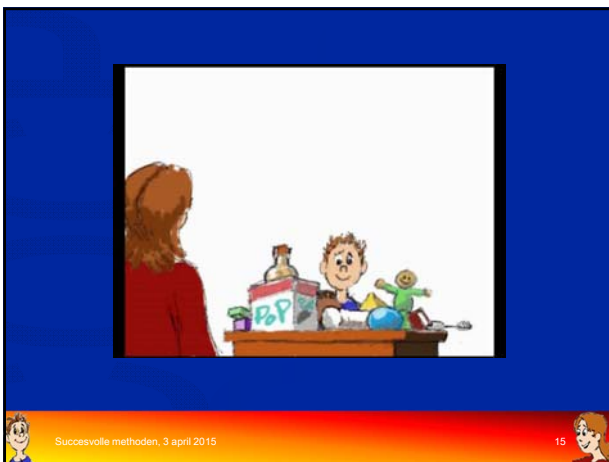

Strategie 1

Structureer de omgeving:

- opgeruimde omgeving
- communicatiemogelijkheden
- hulpmiddelen beschikbaar
- oogcontact

Succesvolle methoden, 3 april 2015 14

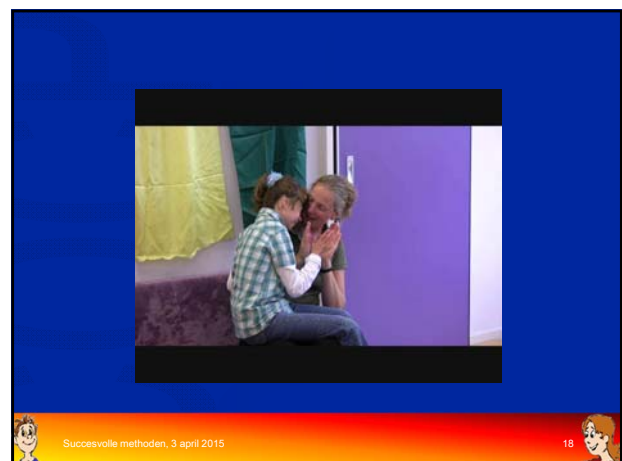

Strategie 2

Volg de draad van de cliënt:

- let op alle signalen
- ga in op wat cliënt bezighoudt
- laat cliënt leiden

Succesvolle methoden, 3 april 2015 17

Strategie 3

Stimuleer gedeelde aandacht:

- ga niet in op storingen
- richt aandacht cliënt:
  - naam noemen
  - in blikveld kruipen
  - voorwerp in blikveld
  - aanraken
  - geluid maken

Strategie 4

Schep kansen voor communicatie:

- beurt overgeven
- initiatieven en reacties uitlokken
- vragend aankijken
- imiteren
- onverwachte pauzes laten vallen
- laten kiezen
- niet speciaal oefenen

Strategie 5

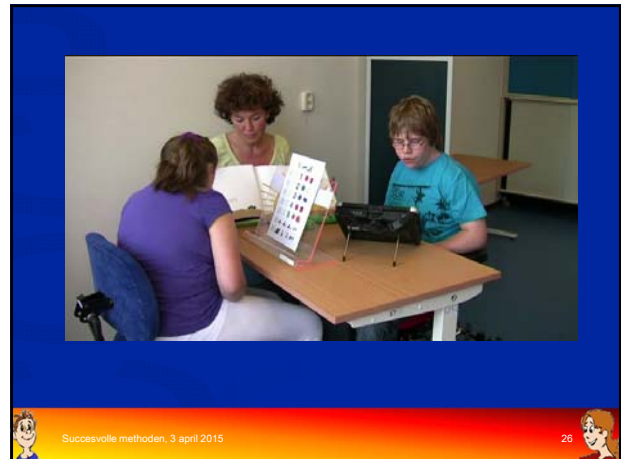
Verwacht communicatie:

- toon dat je communicatie verwacht door:
  - verwachtingsvol aankijken
  - naar cliënt toebuigen
  - vragende intonatie
- verwacht communicatie passend motorische en verstandelijke mogelijkheden

Succesvolle methoden, 3 april 2015

25

Succesvolle methoden, 3 april 2015

26

Strategie 6

Pas tempo interactie aan:

- wacht tien tellen
- geef tijd om initiatief te nemen
- geef tijd om te reageren
- geef tijd om beurt af te maken

Succesvolle methoden, 3 april 2015

27

Succesvolle methoden, 3 april 2015

28

Succesvolle methoden, 3 april 2015

29

Succesvolle methoden, 3 april 2015

30

Strategie 7

Modelleer communicatievormen:

- laat cliënt zien hoe hij kan communiceren
- gebruik zoveel mogelijk vormen die cliënt zelf ook kan gebruiken
- laat cliënt betekenis van gebaren en symbolen ervaren

Succesvolle methoden, 3 april 2015

31

Succesvolle methoden, 3 april 2015

32

Strategie 8

Zorg voor taalaanbod op niveau:

- zorg dat cliënt je snapt
- gebruik communicatievormen die cliënt kan begrijpen
- zeg niet te veel ineens
- praat geen babytaal

Succesvolle methoden, 3 april 2015

33

Succesvolle methoden, 3 april 2015

34

Succesvolle methoden, 3 april 2015

35

Strategie 9

Spoor stap voor stap aan door:

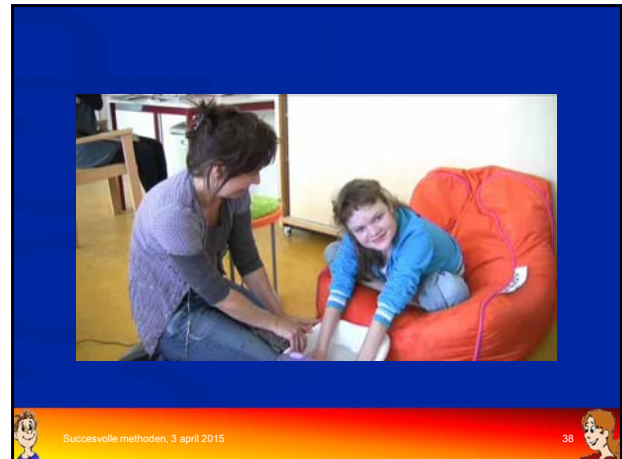
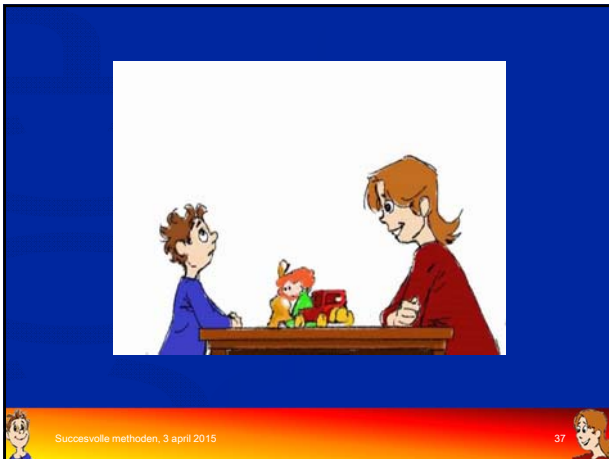
- ➔ afwachtend aankijken
- ➔ aanraken
- ➔ vragend gebaar maken
- ➔ hint geven voor vorm
- ➔ samen doen

Succesvolle methoden, 3 april 2015

36

Strategie 10

Beloon communicatie!

- neem cliënt serieus
- reageer op alle communicatie
- negeer geen enkele communicatiepoging

Successvolle methoden, 3 april 2015 39

COCP
Communicatieve Oorwelding
van niet of nauwelijks sprekende kinderen
of volwassenen en hun Communicatiepartners

Home | Wat is COCP? | Ouders | Professionals | Compleet pakket

Bekroond met de Gehandicaptenzorgprijs 2012

tv ufr?

Iedereen zendt signalen uit, communiceert op zijn of haar manier. Maar wat als communicatiepartners elkaar kruisen? Als we niet verstaan wat de ander zegt of bedoelt? De COCP-methode leert ons hoe we de communicatie met niet-sprekende, ernstig verstandelijk of meervoudig gehandicapte kinderen en volwassenen kunnen optimaliseren. Zodat we elkaar beter begrijpen, minder snel gefrustreerd raken en samen meer plezier kunnen beleven.

Nieuw:
De 11 methoden in de
Methodenreeks van
Margriet Heim
en Heliomare
zijn nu beschikbaar
in een compleet
pakket.
Margriet Heim heeft
ook een boek over
COCP in de
Methodenreeks.
De link www.cocp.nl

COCP
workshop/turkus
wetenschappelijk
ondersteund
wie zijn wij?
publicaties
ervaringen

Successvolle methoden, 3 april 2015

Informatie

cocp@Heliomare.nl
margrietheim@gmail.com
www.cocp.nl

Illustration of a group of diverse people sitting around a table, engaged in a discussion. There are five people of different ethnicities and ages, looking at each other and talking.

Successvolle methoden, 3 april 2015